

דרישה

**DRISHA INSTITUTE
FOR JEWISH EDUCATION**

**The Stanley Rudoff Memorial
High Holy Day Lecture Series**

Sunday, September 21, 2014

**Symbolism and Meaning in the Seir
Hamishtaleach: Reenacting the Story
of Creation**

Rabbi Herzl Hefter

DRISHA INSTITUTE FOR JEWISH EDUCATION
37 West 65th Street, 5th Floor ▪ New York, NY 10023
212.595.0307 ▪ www.Drisha.org

Symbolism and Meaning in the Seir Hamishtaleach: Reenacting the Story of Creation

Rabbi Herzl Hefter
Rosh Beit Midrash, Har'el
www.har-el.org
herzl.hefter@gmail.com

1) ספר מי השילוח - פרשת מקץ

תשמע חלום לפתור אותו, היינו כי כל עניני עו"ה הם כחלום הצריך פתרון וכמו שיפתור לו האדם כן יקום אצלו והאדם המבין בכל כי הכל הוא רק מהש"י ורק ממוצא פיו יחי' הכל זה מבין טעם בכל דבר ומגיע לחיים אמיתיים, כמו לחם העיקר המחי' הנמצא בו הוא המוצא פי ה' ומי שאוכל פשוט כבהמה, אינו משיג מהלחם רק חיי עו"ה והמבין כי מוצא פי ה' הוא המחי', זה ישיג חיי עולם כי לחם הוא אותיות חלם היינו שצריך פתרון, וכן הוא כל הנאות כי כל ההנאות והטובות שבעולם כמשלין ללחם:

Mei HaShiloah Parashat Miketz

You (i.e. Yosef) can understand a dream and interpret it. In actuality this entire world is as a dream in need of interpretation. As it is interpreted so it will come to be. He who understands that in all things everything originates from God and that all life is sustained by His word understands the meaning of all things and reaches true life.

2) בית יעקב בראשית מד

(נדחשק דף יט:) טסטולמוח כחם כגנדי בללים כיונו
טכל טולס וטולס טוא לבוס לסטולס טלמטלס טמנו
וטטולס טוא לבוס לטולס טטליון וכן למטלס למטלס
טו חין טוף טמט . ולכן כל מה טסטולס קונה לטלמו

Bet Yaakov – Bereishit 44

The Worlds are as the layers of an onion. Every world is a garment for the world above it. This world is a garment of the higher world and so on ad infinitum.

3) בראשית פרק כז

(א) ויהי כי זקנו יצחק ותמכהו עיניו מראת ויקרא את עשו בנו הגדל ויאמר אליו בני ויאמר אליו הניני:

(ב) ויאמר הנה נא זקנתי לא ידעתי יום מותי:

(ג) ועתה שא נא כליה וקליה וקשתה וצא השדה וצודה לי ציד:

(ד) ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי והביאה לי ואכלה בעבור תברכה נפשי בטורם אמות:

(ה) ורבה שמעת בדבר יצחק אל עשו בנו וילך עשו השדה לצוד ציד להביא:

(ו) ורבה אמרה אל יעקב בנה לאמר הנה שמעתי את אביך מדבר אל עשו אחיך לאמר:

(ז) הָבִיֵאָה לִי צִיד וְעֲשֵׂה לִי מִטְעָמִים וְאֶכְלֶה וְאֶבְרַכְכָּה לְפָנַי יִקְנוּךְ לְפָנַי מוֹתִי:
 (ח) וְעַתָּה בְּנֵי שְׁמַע בְּקוֹלִי לְאִשְׁרֵי אֲנִי מְצִוֶּה אֹתְךָ:
 (ט) לָךְ נָא אֵל הַצֹּאֵן וְקַח לִי מִשָּׁם שְׁנֵי גְדֵי עִזִּים עִזִּים טָבִים וְאֶעֱשֶׂה אֹתָם מִטְעָמִים לְאָבִיךָ כַּאֲשֶׁר
 אָהֵב:

Bereishit 27

27 And it came to pass that when Isaac was old, and his eyes were dim so that he could not see, he called Esau his eldest son and said unto him, "My son." And he said unto him, "Behold, here am I."² And he said, "Behold now, I am old; I know not the day of my death.³ Now therefore take, I pray thee, thy weapons, thy quiver and thy bow, and go out to the field and take me some venison.⁴ And make me savory meat, such as I love, and bring it to me, that I may eat, that my soul may bless thee before I die."⁵ And Rebekah heard when Isaac spoke to Esau his son. And Esau went to the field to hunt for venison, and to bring it. ⁶ And Rebekah spoke unto Jacob her son, saying, "Behold, I heard thy father speak unto Esau thy brother, saying,⁷ 'Bring me venison, and make me savory meat, that I may eat and bless thee before the Lord before my death.'⁸ Now therefore, my son, obey my voice according to that which I command thee. ⁹ Go now to the flock, and fetch me from thence two good kids of the goats, and I will make them savory meat for thy father, such as he loveth;¹⁰ and thou shalt bring it to thy father, that he may eat and that he may bless thee before his death."

4) ויקרא רבה מרגליות פרשה כא

לך נא אל הצאן וקח לי משם שני גדיי עזים טובים מהו טובים, ר' ברכיה בש' ר' חלבו טובים לך וטובים לבניך. טובים לך שעל ידיהן את מקבל סימן ברכות, טובים לבניך שעל ידיהן מתכפר להן ביום הכיפורים, הה"ד כי ביום הזה יכפר עליכם

Vayikra Rabbah 21

Go now to the flock, and fetch me from thence two good kids of the goats What does "good" [pl.] refer to? R. Brachia in the name of R. Chelbo [says] Good for you and good for your children. Good for you that through them you will receive the blessings, good for your children, that through them they will receive atonement on Yom Hakippurim...

5) בראשית רבה (וילנא) פרשה סה

ונשא השעיר עליו זה עשו שנאמר הן עשו אחי איש שעיר, את כל עונותם עונות תם, שנאמר (שם/בראשית/כה) ויעקב איש תם,

Bereishit Rabbah 65

And the goat [seir] shall bear – this refers to Eisav as it says Eisav my brother is a man of hair [seir]. **All their iniquities [avonotam]** the iniquities of the *Tam*, as it says And Yaakov was an *Ish Tam*

6) רש"י בראשית פרק א פסוק א

ברא אלהים - ולא אמר ברא ה', שכתחלה עלה במחשבה לבראתו במדת הדין, ראה שאין העולם מתקיים, הקדים מדת רחמים ושתפה למדת הדין, היינו דכתיב (להלן ב ד) ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים:

Rashi Bereishit 1:1

God's creation of the heavens and the earth: But it does not say "of the Lord's creation of" (i.e., it should say "of the Lord God's creation of" as below 2:4 "on the day that the Lord God made earth and heaven") for in the beginning it was His intention to create it with the Divine Standard of Justice, but he perceived that the world would not endure; so He preceded it with the Divine Standard of Mercy, allying it with the Divine Standard of Justice, and that is the reason it is written: "on the day the Lord God made earth and heaven."

7) ספר מי השילוח - פרשת ויחי

שכל את ידיו, להיות כי יצחק אבינו ה' מדרגתו מדות הגבורה, ולכן רצה לברך את עשו כי מדת הגבורה מורה על ד"ת. כך שמע משה מפי הגבורה ולכן אמר יקוב הדין את ההר, ולכס לא היה בכחו לעשות נגד נמשפט ורצה לברך את עשו ביען כי ה' בכור, אך כי הש"י סומך ידים טהורות, כי הידים הם ענפי הלב, ולבו ה' טהור ומזוכך וסיבב הדבר שיברך את יעקב בלא דעתו, וע"ז נאמר אתה תומך גורלי, אבל יעקב אבינו ה' מסתכל תמיד אל הבינה ולרצון הש"י, ולכן נאמר ידעתי בני ידעתי שכל את ידיו, וישם את אפרים לפני מגשה:

MH Vayechi

He switched his hands: Since the characteristic of Yitzchak is Justice he wanted to bless Eisav. Since Justice refers to the Law of the Torah Yitzchak was incapable to act contrary to the Law and wanted to bless Eisav since he was the firstborn...But our father Yaakov always looked to understanding and the will of God ... "And he put Efraim before Menashe."

8) מי השילוח שמות

וילך ויפגשוהו בהר האלקים וישק לו, במדרש חסד ואמת נפגשו צדק ושלוה נשקו, חסד זה אהרן ואמת זה משה, צדק זה משה, ושלוה זה אהרן. והנה איתא במדרש בבריאת העולם שהקב"ה לחסד ואמר יברא שהעולם מלא חסדים, אמת ואמר לא יברא שהעולם מלא שקרים, צדק ואמר יברא שהעולם מלא צדקות, שלום ואמר אל יברא שהעולם מלא קטטות, מה עשה הקב"ה השליך אמת ארצה וברא את העולם כו', והקושיא מפורסמת ... וגם כי משה ה' אמת וצדק איך מצד אחד ואמר יברא ומצד השני אמר אל יברא, והענין בזה אמת ואמר אל יברא וגם משה שה' מדתו אמת מאוד הרעים בנפשו מדוע דרך רשעים צלחה, ואיך יוכל פרעה לעבוד עם ישראל וישראל יהי נכנעים מפניו הלא הוא בשקר כי באמת פרעה הוא רשע גמור, וזאת הרעים בלב משה, ואהרן אחיו ה' מדתו חסד והוא למד תמיד דעת לסכול הכל ולקבל באהבה בלי שום טענה נגד הש"י, וזה ביאר מי שם פה לאדם אמר ר"י מי נתן עצה לברוח מפני פרעה, היינו שאמר הקב"ה למשה מי שלח בלבך לברוח, הלא זאת היא מדות אהרן והיא נגד מדתך, כי מדתך היא אמת ולפי מדתך לא צרכת לברוח מפני פרעה הרשע רק אני למדתי אותך אז מדות סבלנות, והנה מרע"ה אחרי שברח מפני פרעה למד דעת להיות סבלן, וזה הענין שנראה אליו הקב"ה בסנה ללמדו זאת המדה והראה לו שהוא שוכן בסנה היינו סבלן גדול כי עמו אנכי בצרה והוא סבלן נגד פרעה... וכאשר נשתוה בלב משה זאת המדה נעשה שלום לגאול את ישראל, וזה פי' חסד ואמת נפגשו, פגישה היינו שה' מתנגדים זה לזה כי אהרן ה' מדות חסד ואמר יברא ומשה ה' מדות אמת ואמר אל יברא, והנה כאשר הוצרך משה לנוס מפרעה אז נקרא ותשלך אמת ארצה, ואז נשתוה מדת האמת לחסד ונעשה ממדות אמת צדק היינו כאהרן ואמר ג"כ יברא...

MH Shmot

And he went and met him at the mountain of God and he kissed him: In the Midrash: "Loving-kindness and Truth met, Righteousness and Peace kissed. Loving-kindness is Aharon, Truth is Moshe. Righteousness is Moshe, Peace is Aharon." Behold in the midrash concerning the creation of the world - When God consulted Loving-kindness, it said create since the world is full of loving-kindness. Truths said do not create since the world is full of lies. Righteousness said create since the world is full of righteousness and Peace said do not create since the world is filled with conflict. What did the Holy One do? He thrust Truth to the ground and created the world etc. The question is well known... Moshe symbolizes Truth and Righteousness. How on one hand can he say create and on the other hand say do not create? The meaning is as follows. Truth says do not create and Moshe as well whose attribute is truth was very unsettled in his soul [asking himself] why is the way of the wicked successful, and how could it be that Pharaoh has the power to enslave Israel? It is a Lie for in truth Pharaoh is a completely evil person. This greatly unsettled Moshe's soul. But Aharon his brother was characterized by Loving-kindness who always taught patience and the ability to accept suffering from God with love and without complaint against God. ... And so God said to Moshe [upon Moshe's refusal to return to Egypt] who put it in your mind to flee from Pharaoh? Isn't this characteristic of Aharon and against your own character? Your characteristic is Truth and according to Truth you should not have had to flee from Pharaoh the evil one. I was the one that taught you forbearance there. When Moshe had to flee from Pharaoh it taught him the lesson of forbearance and patient suffering. That is the symbolism of the burning bush. God showed him the He dwells in a bush to teach him the need to be patient and suffering because I [i.e. God] am with them in their suffering. ... This is the meaning of "Loving-kindness and Truth met [*nifgashu*]," 'met' indicates that they were previously in opposition. Because Aharon who characterizes Loving-kindness said 'create' and Moshe who characterizes Truth said, 'do not create.' But when Moshe was forced to flee from Pharaoh that is called, "And He thrust the Truth down to the ground" whereupon the characteristics of Truth and Loving-kindness were harmonized and Truth was transformed to righteousness, the attribute of Aharon and it also said 'create.'